

Урок № 24

Симетрія та асиметрія (Ст.97-98)

Симетрія гвинта і спіралі - композиція створюється шляхом обертання елемента навколо осі і одночасного руху уздовж цієї осі. При спіральній симетрії елементи можуть переміщуватися в одній площині, поступово наближаючись до центра.

Симетрія є одним з найбільш яскравих композиційних засобів, за допомогою якого форма організується, приводиться до порядку, стійкості і стабільності. Спостерігаючи і осмислюючи симетрію у природі, людина стала сприймати її як своєрідну норму прекрасного.

Симетрична зачіска виглядає з обох боків обличчя однаково. Обидві частини зачіски знаходяться на рівній відстані від центральної точки, мають однакову довжину і той же самий об'єм при спогляданні у анфас. (Мал.1,2)

Отже, симетрія сприймається людиною як прояв порядку, що панує у природі. Однак людина за своєю психологією влаштована подвійно: з одного боку, вона прагне до закономірності, порядку, з іншого, вона намагається його порушити якою-небудь деталлю. Зведення сутності краси до однієї лише симетрії обмежує багатство її внутрішнього змісту. Щирої гармонії можна досягти тільки в єдності протилежностей, а виходить, сутність прекрасного визначає єдність симетрії і якості, протилежній їй - асиметрії

Асиметрія - розташування елементів при відсутності точки, осі або площини симетрії.

Асиметрія надає формі різний ступінь динаміки, яка може бути внутрішньою і зовнішньою. Основний спосіб створення єдності в асиметричній композиції полягає в узгодженості її частин, підпорядкованості її елементів композиційному центру, а також у розміщенні акцентів. Для зачіски, яка створена за принципом асиметрії, властива рівність нерівних частин і об'ємів відносно осі рівноваги, яка проходить через середину обличчя. Для асиметричного

балансу зачіски характерне використання диспропорцій для досягнення збалансованості рис обличчя.

Протилежні частини зачіски мають різну довжину і різний об'єм. Асиметрія зачіски може бути горизонтальною і діагональною. (Мал.3,4)

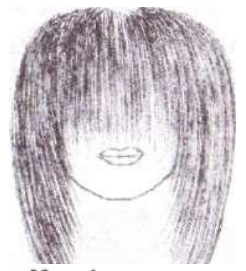
Симетричні зачіски більш зручні, але при цьому трохи нудуваті. Вирішити це протиріччя допомагає дисиметрія, тобто часткове порушення симетрії. Будь-яке відхилення у симетричній системі, усунення або додавання хоча б дрібної деталі привертає увагу, вносить у композицію деяку напруженість. Дисиметрія використовується як художній засіб композиції у тому випадку, коли симетричні форми роблять зайво суворе враження. Прикладом дисиметрії може бути зачісування чубчика при симетричній стрижці на одну із сторін.

Отже, симетрія і асиметрія, як два начала, що організують форму зачіски, взаємопов'язані і взаємодоповнюють прийоми композиції. Симетрія сприймається глядачем як прояв спокою, закономірності, нерухомості, тоді як асиметрія означає рух, випадковість, волю.

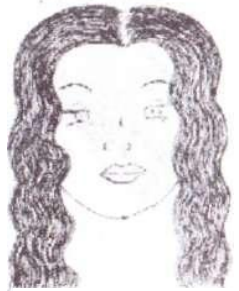
Симетричній формі зачіски додавання асиметричних деталей додає особливу гостроту. Деяке порушення правильності композиції (дисиметрія) за умови грамотного її вирішення не тільки не перешкоджає досягненню її художньої єдності, але і підсилює емоційно-образне звучання.

Частковим випадком рівноваги є симетрія. Симетрія - однаковість розташування елементів відносно крапки, осі або площини. Симетрія притаманна усьому живому і неживому у природі: квітам, листю, комахам і т.д.

Існує кілька видів симетрії, які дають можливість створювати різноманітні симетричні композиції. Дзеркальна симетрія - найбільш простий для сприйняття і найбільш розповсюджений вид симетрії. У ній одна половина композиції являє собою ніби дзеркальне відображення іншої. Площина симетрії, яка поділяє зображення навпіл, звичайно розташовується вертикально. Прикладом такого типу симетрії може служити тіло людини в нерухомому стані.

Мал.1

Мал.2

Мал.3

Мал.4